

Memo

0098250077/0098706406

Aan:	De gemeenteraad
Van:	College van B&W
Team:	Beleid
Datum:	16 april 2025
Onderwerp:	Plan van aanpak omgevingsvisie

Beste raadsleden,

In de raadsvergadering van 2 december 2024 heeft u het procesvoorstel vastgesteld voor actualisering van de Omgevingsvisie. In dat voorstel hebben we aangegeven dat u, conform de door u ingediende motie (1 juli 2024), in het eerste kwartaal van 2025 een plan van aanpak ontvangt.

Zoals we in ons memo van 18 februari 2025 hebben aangegeven zullen we ons door een externe partij laten ondersteunen bij de actualisering van de omgevingsvisie, inclusief de participatie. We hebben hier vier bureaus voor benaderd. Mede op basis van een oriënterend gesprek met deze bureaus hebben we een offerteverzoek opgesteld en de aanbesteding opgestart. In het offerteverzoek hebben we een omschrijving gegeven van de opdracht, de te hanteren selectiecriteria en informatie over het verloop van de selectieprocedure. Drie bureaus hebben aangegeven offerte te willen uitbrengen. Na verzending van het offerteverzoek heeft één bureau laten weten in verband met capaciteitsgebrek geen offerte te kunnen uitbrengen. Na een onderlinge vergelijking van de twee ontvangen offertes op basis van een beoordeling op vooraf vastgestelde criteria en wegingsfactoren blijkt de offerte van BügelHajema het hoogst te scoren. We hebben dit bureau dan ook opdracht gegeven voor het uitvoeren van een evaluatie op de omgevingsvisie 2019 en het opstellen van een nieuwe omgevingsvisie.

In dit memo informeren we u over het plan van aanpak.

Plan van aanpak

De aanpak is gericht op het realiseren van een allround omgevingsvisie die compact, beeldend en toegankelijk is en de gemeentelijke organisatie en samenleving voorziet van een koers, een afwegingskader, een aanzet tot uitvoering in programma's en een basis vormt voor regelgeving in het omgevingsplan.

We onderscheiden een aantal fasen om tot een omgevingsvisie te komen:

- A. Start en analysefase;
- B. Vorming agenda omgevingsvisie en advies algehele of gedeeltelijke herziening;
- C. Besluitvorming door de gemeenteraad;
- D. Vorming van de omgevingsvisie;
- E. Tervisielegging, besluitvorming en publicatie omgevingsvisie .

De samenhang tussen deze fasen, de organisatie, participatieproces en de planning is schematisch weergegeven in bijlage 1.

Interne organisatie

Er wordt samen met het bureau gewerkt binnen een ambtelijk kernteam (medewerkers van de afdeling beleid), een brede ambtelijke werkgroep (medewerkers van verschillende teams) en een stuurgroep.

A. Start en analysefase (april t/m juli 2025)

Deze eerste fase staat in het teken van kennismaking, uitzetten van de planning, verwachtingen delen en evalueren. De vragen voor de evaluatie worden voorbereid met het kernteam en de brede ambtelijke werkgroep. Daarna worden ze voorgelegd aan de stuurgroep.

De omgevingsvisie 2019 wordt geëvalueerd met initiatiefnemers/dorpsraden. In de omgevingsvisie 2019 is het eigen initiatief vanuit de samenleving en een daarbij horende maatwerkaanpak een belangrijk item. Het is daarom goed om hierover te spreken met mensen die dit vanuit de kant van de initiatiefnemer hebben beleefd en kunnen aangeven wat er te verbeteren valt. Hoewel evaluatie het hoofddoel van deze fase is, kan het niet anders of het gesprek komt ook op de ontbrekende onderdelen.

Met belangenorganisaties, ketenpartners en overheden zoals het waterschap wordt gesproken over dat wat ontbreekt in de visie. De bestaande opgaven en voortgang en nieuwe opgaven en eerste verkenning van oplossingsrichtingen zijn onderwerpen die met deze groep worden besproken. Het gaat hierbij naar

verwachting tenminste over het buitengebied, deelgebieden daarbinnen, bodem/water, landbouw/natuur en klimaat/energie. Maar bijvoorbeeld ook over de veranderde woningbouwvraag en consequenties daarvan voor de dorpen en de grotere kernen Noordwolde en Wolvega. Wat zien partijen als belangrijke opgaven voor de toekomst? En wat willen ze daarover meegeven?

Het totale evaluatieverslag wordt voorgelegd aan het kernteam en na verwerking van eventuele opmerkingen vastgesteld door de stuurgroep. De gemeenteraad wordt hierover geïnformeerd.

Resultaat Fase A

- Elkaar kennen, weten wat er gaat gebeuren, kennis van behoeften, vastgelegde data;
- Door de stuurgroep geaccordeerd evaluatieverslag met opbrengst van de participatie (mijlpaal);
- Eerste overzicht nieuw beleid of beleid in de maak en overzicht nieuwe opgaven met een indruk van oplossingsrichtingen die bij de nieuwe opgaven kunnen worden verkend.

B. Vorming agenda omgevingsvisie en advies algehele of gedeeltelijke herziening (juli t/m september 2025)

Met de opbrengsten uit de interne en externe participatie in fase A ontstaat een goed overzicht van dat wat we in de omgevingsvisie willen behouden en is een begin gemaakt voor het beleid en de opgaven waarmee we de omgevingsvisie willen verrijken. We controleren het totaal aan opgaven vanuit de onderwerpen die volgens de Omgevingswet in ieder geval horen bij de fysieke leefomgeving en vanuit de contouren die zich aftekenen in de herziening van de POVI en de Blauwe omgevingsvisie van het Wetterskip.

Op basis hiervan wordt een agenda voor de Omgevingsvisie 2.0 opgesteld. Deze wordt voorgelegd aan de brede ambtelijke organisatie en aan de stuurgroep voor een eindoordeel.

In deze fase wordt ook aangegeven wat de omstandigheden zijn waarin een PlanMER nodig is en wanneer deze noodzaak vervalt. Er wordt in beeld gebracht hoe dit samenhangt met de mate van detail van de visie en wat het doorlopen van een PlanMER in tijd, geld en inhoud betekent. In de stuurgroep wordt het advies voor algehele of gedeeltelijke herziening en de keuze of er een PlanMER wordt gemaakt besproken.

Resultaat Fase B

- Agenda voor de omgevingsvisie;
- Adviesrapport voor algehele of gedeeltelijke herziening van de omgevingsvisie en keuzes t.a.v. de PlanMER;
- Door de stuurgroep geaccordeerde agenda voor de omgevingsvisie en advies voor herziening of aanpassing omgevingsvisie in of exclusief PlanMER (mijlpaal).

C. Besluitvorming gemeenteraad (oktober t/m december 2025)

Er wordt een informatiebijeenkomst voor de gemeenteraad georganiseerd om te informeren over de opbrengsten uit de participatie, te horen welke vragen er leven en of er aanvullingen zijn voor wat betreft nieuwe opgaven. Tevens wordt input opgehaald betreffende de uit te zetten enquête in de volgende fase. De agenda en de keuze voor een herziening of een aanpassing van de omgevingsvisie wordt ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad.

Resultaat Fase C

- Uitspraak gemeenteraad over algehele of gedeeltelijke herziening en doorlopen van mer-procedure (mijlpaal);
- Inzicht in de delen waarover de raad het eens is en de enquêtevragen die de raad belangrijk vindt.

D. Vorming omgevingsvisie (januari t/m juni 2026)

De voorgaande fasen geven een goede basis om de omgevingsvisie vorm te geven. De opzet hiervan wordt samen met het kernteam en brede ambtelijke werkgroep bepaald.

Gestart wordt met een gemeente brede waarden- en koersbepaling. Voor het onderdeel waarden is de kwaliteitskaart uit de omgevingsvisie 2019 waarschijnlijk nog grotendeels bruikbaar. In een uit te zetten enquête wordt inwoners gevraagd of ze deze waarden herkennen. Ook wordt gevraagd naar de gewenste koers van de gemeente op (nieuwe) thema's, de dilemma's en keuzes op die thema's en de prioritering van waarden, oplossingen of knelpunten op die gebieden waar dat helpt om ambities te verscherpen en de stap naar oplossingen te vergemakkelijken.

Na de sluitingsdatum van de enquête wordt de input verwerkt in de omgevingsvisie. Ook wordt een duidelijk overzicht gemaakt van de resultaten als onderdeel van het participatieverslag.

Mede op basis van de enquêteresultaten wordt de nieuwe koers bepaald. Dit wordt uitgewerkt naar deelgebieden. We verwachten verschillende deelgebieden te onderscheiden in het buitengebied en tenminste onderscheid te maken tussen de dorpen en grotere kernen. Dit onderdeel wordt besproken en nader vormgegeven in een sessie met het kernteam. De verwerking van de enquêteresultaten wordt

besproken met kernteam, brede ambtelijke werkgroep en stuurgroep. Bij deze stap hoort het samenstellen van een visiekaart.

Het tweede deel van de visie bestaat uit het maken van een afwegingskader, het benoemen van programma's en de doorwerking in het omgevingsplan. We oefenen aan de hand van concrete casussen met een duidelijk en lenig afwegingskader met de brede ambtelijke werkgroep. Met kernteam en stuurgroep komen we tot een volledige ontwerp omgevingsvisie. Deze wordt voor besluitvorming gepresenteerd in het college en informerend in de gemeenteraad. De raadsleden worden mede uitgenodigd voor een inloopbijeenkomst voor iedereen waarin de ontwerp omgevingsvisie wordt gedeeld met de samenleving.

Resultaat Fase D

- Beknopte enquête met enkele belangrijke vragen over de nieuwe opgaven en te varen koers;
- Volledige ontwerp omgevingsvisie met participatieverslag geaccordeerd door het college (mijlpaal);
- Aanlevering bestanden voor plaatsing omgevingsvisie in het DSO inclusief advisering over het annoteren.

E. Tervisielegging, besluitvorming en publicatie omgevingsvisie (juli t/m oktober 2026)

In deze fase ligt de ontwerp omgevingsvisie ter inzage en zal de gemeente zienswijzen ontvangen. In de op te stellen zienswijzennota wordt aangegeven of, en zo ja hoe, zienswijzen leiden tot aanpassing van de visie. Via de stuurgroep gaat de nota naar het college voor akkoord. De zienswijzennota en het voorstel voor verwerking in de omgevingsvisie wordt ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad.

In de planning voor de omgevingsvisie is de gemeenteraadsverkiezing een punt van aandacht. De prioritering van de programma's die volgen op de omgevingsvisie laten we onderdeel uitmaken van de gemeenteraadsverkiezingen. Na de verkiezingen kan over dat punt dan een knoop worden doorgehakt. Hiermee komen we tegemoet aan de wens van uw raad om nog voor de verkiezingen een concept omgevingsvisie voorgelegd te krijgen. De geactualiseerde omgevingsvisie wordt in oktober 2026 ter besluitvorming voorgelegd aan de nieuw geïnstalleerde raad.

Bijlage 1 Planning omgevingsvisie Weststellingwerf

	A. Evaluatie	B. Inhoudelijke toets	C. Raadsbesluit	D. Opstellen/ aanpassen visie - deel 1	D. Opstellen/ aanpassen visie - deel 2	E. Tervisielegging en besluitvorming
Omgevingsvisie Werksaamheden 	- Kennismaking - Planning data - Behoeften/verwachtingen - Nieuw beleid en nieuwe opgaven en oplossingsrichtingen	- Alle nieuwe opgaven compleet - Check POVI en Blauwe omgevingsvisie		- Opstellen enquête - Voorbereiden waardenkaart en visiekaart - Opstellen koers gemeente en koers per deelgebied	- Opstellen afwegingskader - Benoemen programma's en doorwerking in omgevingsplan - Juridische onderdelen omgevingsvisie	- Ondersteuning bij zienswijzennota en annoteren - Aanpassen omgevingsvisie - Bestanden aanleveren voor publicatie in DSO
Producten 	Evaluatierapport	- Agenda Omgevingsvisie 2.0 in PPT - Adviesrapport herziening/actualisering en wenselijkheid PlanMER		- Enquête en verwerking enquête - Gemeentebrede koers en koers per deelgebied met waardenkaart en visiekaart	- Volledige ontwerp omgevingsvisie - Participatieverslag	- Aangepaste omgevingsvisie - Bestanden voor plaatsing in DSO, advies over annoteren
----- April - mei - juni - juli ----- Eind augustus - september - half oktober ----- Half oktober - november - december ----- 2026 --- Januari - februari - maart ----- April - mei - juni - juli ----- Augustus - september - november -----						
Kernteam 	 Startgesprek Evaluatievragen Evaluatierapport	 Agenda Omgevingsvisie 2.0 Advies herziening/actualisering /PlanMER		 Voorbereiding enquête en koers Verwerking enquête	 Afwegingskader Volledig concept ontwerp-omgevingsvisie	 Zienswijzennota
Brede ambtelijke groep 	 Evaluatie	 Agenda Omgevingsvisie 2.0		 Gemeentebrede koers en koers per gebied met waardenkaart en visiekaart	 Botsproeven afwegingskader	 Waar nodig terugleggen
Stuurgroep 	 Evaluatierapport	 Agenda Omgevingsvisie 2.0 Advies herziening/actualisering /PlanMER		 Gemeentebrede koers en koers per gebied met waarden en visiekaart	 Volledig concept ontwerp-omgevingsvisie	 Zienswijzennota
Participanten Extern 	 Initiatiefnemers/dorpsraden Externe experts buitengebied Externe experts dorpen/wijken	 Terugleggen evaluatierapport bij participanten		 Enquête voor een ieder	 Inloopbijeenkomst	 Berichtgeving
Bestuur 	 Evaluatie	 Agenda Omgevingsvisie 2.0 en Advies herziening/actualisering /PlanMER		 Geinformeerd	 Besluitvorming ontwerp omgevingsvisie	 Zienswijzennota
Raad 	 Geinformeerd		 Besluit Agenda en Advies, vragen samenleving	 Geinformeerd	 Geinformeerd	 Presentatie t.b.v. besluitvorming Besluitvorming
	 Digitale bijeenkomst	 Fysieke bijeenkomst	 Contactmoment verzorgd door de gemeente			